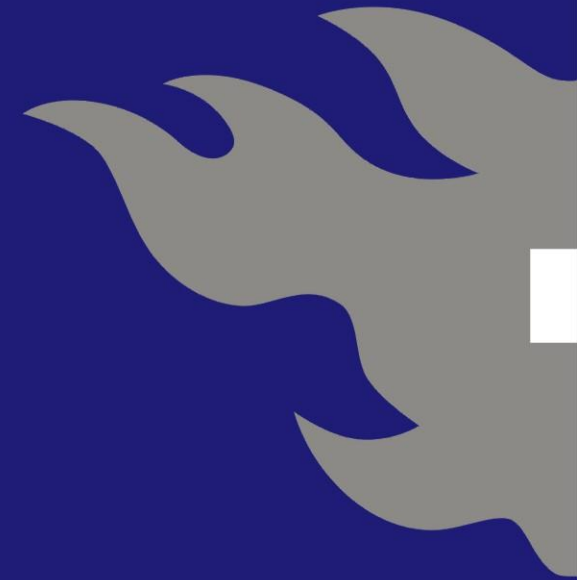

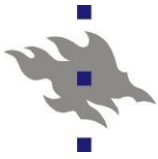

HELSINGIN YLIOPISTO
HELSINGFORS UNIVERSITET
UNIVERSITY OF HELSINKI

Ammatillinen erityisopetuksen kehittämisen näkökulmia – kohti osallistamisen tukemista

Prof. Markku Jahnukainen
markku.jahnukainen@helsinki.fi

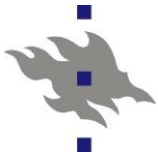

+ Action

- Inkluusio
- Integraatio
- Osallistaminen

- Action

- Ekskluusio
- Segregaatio
- Syrjäyttäminen

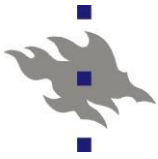

Leimoista

- Syrjäytyneet
- Syrjäytyneet nuoret
- Syrjäytymisvaarassa olevat nuoret

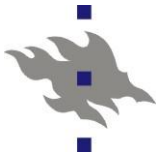
ITSENSÄ TOTEUTTAVA ENNUSTE (?)

- tilastot, todennäköisyys vs. yksilölliset elämänkulut

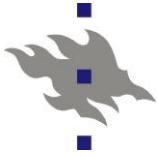
Selviytymisestä

- Kasaantuvan huono-osaisuuden kehästä on ulospääsyreittejä
- Keskeisin suojaava tekijä: positiivinen ihmissuhde
- Toimenpiteiden tulee kohdentua **ratkaistavissa oleviin pulmiin** (vrt. ylisukupolvisuus/yksinhuoltajuus/SES)
- Esim: koulukotien oppilaista hyvin suurella osalla on oppimisvaikeuksia!

Ammatillisen erityisopetuksen mahdollisuuksia

- Syrjäytyminen ja huono-osaisuus eivät ole yksittäisillä projekteilla korjattavissa, se on rakenteellinen ilmiö...
- ***Kohdennetut*** interventiot ja ***kohtaaminen***
- Siirtymävaiheiden tukeminen: edelleenkin (!) tämä on ongelmana.
- Opinto-ohjaus vs. erityisopetus.
- Erityisopettajilla on voimavaroja, mutta niitä pitää käyttää oikein.
- Erityisopetuksen pitää olla vahvana omien osaamisalueiden tukemisessa.

**Osallistamisen mahdollistaminen on parasta
syrjäytymisen ehkäisyä.**